

ÅRSBERETNING 2015

Sammendrag (DA)

Sammendrag

Forsikrings- og arbejdsmarkedspensionsordninger spiller en vigtig rolle i økonomien. Med aktiver til en værdi af over to tredjedele af EU's BNP¹ spiller forsikringsområdet en væsentlig rolle i den finansielle sektor, og bidrager til økonomisk vækst og finansiell stabilitet ved at påtage sig risici og mobilisere opsparring. Lige så vigtige er arbejdsmarkedspensioner, da de ud over deres bidrag til økonomien yder beskyttelse mod risikoen for fattigdom i pensionsalderen. EIOPA blev oprettet i 2011 som en uafhængig europæisk tilsynsmyndighed med hovedansvar for at støtte det finansielle systems stabilitet, sikre markeders og finansielle produkters gennemsigtighed samt beskytte forsikringstagere, medlemmer af pensionsordninger og begunstigede. EIOPA's årsberetning for 2015 beskriver tilsynsmyndighedens vigtigste resultater og giver oplysninger om EIOPA's forvaltning af de ressourcer, den har fået tildelt til opfyldelse af sine målsætninger.

EIOPA's årsberetning 2015 beskriver tilsynsmyndighedens vigtigste resultater for målsætningerne om at:

- styrke forbrugerbeskyttelsen
- levere rettidig regulering af høj kvalitet
- sikre konvergens, ensartethed og kvalitet i tilsynet
- støtte finansiell stabilitet, og
- udvikle sig som en moderne og kompetent myndighed.

Den årlige rapport indeholder også oplysninger om EIOPA's forvaltning af de ressourcer, der er afsat til at nå disse mål.

¹ Ca. 70 % i 2014 - Kilde: Eurostat og EIOPA EU/EEA (gen-)forsikringsstatistikker <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

INFORMATIONSBOKS: De fem bedste resultater i 2015

- Færdiggørelse af det fælles regelsæt for forsikring: udformning af det 2. sæt af de gennemførelsesmæssige tekniske standarder og retningslinjer under Solvens II.
- Gennemførelse af tilsyn: Fastlæggelse af den nye strategi for en omfattende risikobaseret og forebyggende ramme for tilsyn med god forretningsskik og den første tematiske gennemgang af mobiltelefonforsikring.
- Gennemførelse af processen og metoden for den månedlige offentliggørelse af den risikofrie rente, som krævet under Solvens II.
- Paneuropæisk individuelt pensionsprodukt (PEPP): EIOPA's koncept som beskrevet i høringsdokumentet om kravene til oprettelse af en PEPP.
- Balancegennemgang og stresstest af Rumæniens forsikringssektor.

Styrkelse af forbrugerbeskyttelsen

Inden for forbrugerbeskyttelse har en vigtig udvikling været vedtagelsen af en ny **strategi for en omfattende risikobaseret og forebyggende ramme for tilsyn med god forretningsskik**. Denne ramme er et centralt værktøj ved håndteringen af risici i forbindelse med god forretningsskik på EU-niveau og vil blive baseret på en solid forståelse af forbrugeradfærd, forholdsmæssighed, og en rettidig foregribelse af nye risici vedrørende god forretningsskik og forebyggelse af skade for forbrugerne i EU. **»Tematiske gennemgange«** er et centralt element i strategien, og der blev gennemført et pilotprojekt, som blev afsluttet med analysen af mobiltelefonforsikring. Med afsæt i EIOPA's muligheder for at gøre brug af sine **beføjelser til produktintervention for forsikringsbaserede investeringsprodukter** fastlagde tilsynsmyndigheden i 2015 de indikatorer, der afgør, om det vil være nødvendigt med indgreb fra tilsynsmyndighedens side.

EIOPA's arbejde med håndtering af interessekonflikter ved direkte og mellemliggende salg af forsikringsbaserede investeringsprodukter blev videreført med teknisk rådgivning til Kommissionen, og tilsynsmyndigheden fremsatte politiske anbefalinger til identifikation og håndtering af spørgsmålet. EIOPA har stået i spidsen for det tværsektorielle arbejde omkring udvikling af et **dokument med central information (KID)**, der er indeholdt i forordningen om sammensatte og forsikringsbaserede investeringsprodukter til detailinvestorer (PRIIP'er). Der blev i første halvdel af 2015 gennemført to offentlige høringer, den ene med det formål at fastlægge skabeloner, der giver oplysninger på den mest forbrugervenlige måde, og den anden, der har til formål at beregne produktrisici, produktivitet og omkostninger. Skabelonerne til KID er ligeledes blevet testet hos forbrugerne. Derudover blev der i efteråret

Sammendrag

2015 lanceret en offentlig høring om teksten til udkastet til reguleringsmæssige tekniske standarder for dokumenter med central information til investeringsprodukter (PRIPS). På området for arbejdsmarkedspensioner udarbejdede EIOPA **rapporter om information, der tilvejebringes i forbindelse med omkostninger og gebyrer i arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser** i fasen før og efter indmelding og investeringsmuligheder for medlemmer af bidragsbaserede pensionsordninger med fokus på forhold, der skal belyses for at sikre, at medlemmerne har et effektivt beslutningsgrundlag for deres pensionsplan.

Levering af rettidig regulering af høj kvalitet

EIOPA's vigtigste resultat siden dens oprettelse var færdiggørelsen af **det fælles regelsæt for forsikring i 2015. Udarbejdelse af det 2. sæt af gennemførelsesmæssige tekniske standarder og retningslinjer under Solvens II**, der er nødvendige for en konsistent og ensartet anvendelse af direktivet fra og med januar 2016, afsluttede tilsynsmyndighedens lovgivningsmæssige dagsorden for Solvens II. Efter levering skiftede fokus til forberedelse af overvågning af gennemførelsen og de fortsatte bestræbelser på at sikre tilsynsmæssig konsekvens.

Tilsynsmyndigheden gjorde sig ligeledes klar til at udfylde en yderligere vigtig opgave under Solvens II, nemlig den månedlige offentliggørelse af **den risikofrie rente**. Den risikofrie rentestruktur og justeringerne heraf bestemmer i stort omfang værdien af de forsikringsmæssige hensættelser, som selskaberne skal afsætte til deres forsikrings- og genforsikringsforpligtelser og følgelig størrelsen af den disponible kapital til dækning af solvenskapitalkravet.

EIOPA bidrog ligeledes til Europa-Kommissionens overvejelser om **forsikrings rolle i infrastrukturinvesteringer**, og har opstillet robuste kriterier til identifikation af støtteberettigede infrastrukturprojekter. Kapitalkravene til dækning af risici ved investeringer i kvalificerede infrastrukturprojekter er blevet nøje kalibreret til de respektive risici, der fører til en forskellig behandling. For at nyde godt af denne behandling vil forsikringselskaberne skulle gennemføre passende due diligence som led i en effektiv risikostyring af denne komplekse og heterogene aktivklasse. Investeringer i infrastruktur kunne være meget vigtige for forsikringsbranchen, fordi de, på grund af deres langsigtede karakter, kan være et godt fit, der matcher langfristede forpligtelser, samtidig med det også forøger diversificeringen af porteføljen og danner grundlag for bæredygtig vækst for økonomien som helhed.

EIOPA har ligeledes været aktiv på den internationale scene og gennem sit bidrag til arbejdet i Den Internationale Forsikringstilsynsorganisation (IAIS) omkring udformningen af **et primært kapitalkrav, højere kapitalkrav for tabsabsorbering og internationale kapitalstandarder (ICS)**, der alle støtter op om skabelsen af lige konkurrencevilkår internationalt.

Der blev fortsat gjort fremskridt omkring lovgivningen inden for arbejdsmarkedspension i **arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser II**. På området for individuelle pensioner gjorde EIOPA betydelige fremskridt og opfyldte sine forpligtelser med hensyn til anmodningen om rådgivning (godkendt af EIOPA's tilsynsråd i januar 2016) og udarbejdede et koncept for et **paneuropæisk individuelt pensionsprodukt (PEPP)**, der danner grundlag for en alternativ ordning. Dette arbejde kan være med til at ændre dynamikken på markedet for individuelle pensionsordninger i EU og således bidrage væsentligt til kapitalmarkedsunionen. Rapporten om markedsudviklingen og det første **EU-dækkende register over arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser** giver et bedre overblik over pensionslandskabet i EU.

Sikring af tilsynsmæssig konvergens, sammenhæng og kvalitet

EIOPA's indsats for at styrke den tilsynsmæssige kvalitet og sammenhæng i hele EU yderligere sikres gennem bilateralt engagement og udfordrende feedback til nationale kompetente nationale myndigheder, aktiv deltagelse i tilsynskollegier, sammen med tilvejebringelse af værktøjer og rådgivning om brugen af interne modeller, uddannelse og skabelse af infrastruktur og systemer til indsamling og udveksling af information.

I 2015 gennemførte EIOPA's tilsynshold **19 bilaterale besøg** hos nationale kompetente myndigheder og gav feedback om forberedelserne til anvendelsen af Solvens II, om national praksis for risikovurderingsrammer og tilsynspraksis og -prioriteter. Via dette engagement blev de nationale kompetente myndigheder støttet i forbindelse med løsningen af identificerede hindringer for en udvikling af en fælles tilsynskultur, der støttes af Solvens II. Holdet deltog ligeledes i formandskabet i gruppen for styring af **balancegennemgangen og stresstest af Rumæniens forsikringssektor**, der repræsenterer over 80 % af det rumænske marked. Begge øvelser blev afsluttet i juli 2015 med offentliggørelsen af en rapport, der identificerede betydelige justeringer af balancen og tilsvarende tilsynskrav for en række forsikringselskaber, fulgt op af en række tilsynsforanstaltninger. Denne øvelse viste sig at være pålidelig og er afgørende for en bedre forbrugerbeskyttelse og tillid til den rumænske forsikringssektor.

EIOPA's fortsatte aktive **deltagelse og koordinering i kollegier** var med til at sikre, at kollegiernes funktion og diskussioner blev mere sammenhængende. EIOPA's kollegiegruppe koordinerede alle kollegiernes undertegnelse af koordineringsaftaler i 2015. Koordineringsaftalerne fastlægger kravene til den information, der skal udveksles, samt medlemmernes etablerede roller og ansvarsområder.

Sammendrag

Med henblik på at sikre en fælles tilsynsstrategi for vurderingen af solvensen i forsikringskoncerner, der driver virksomhed i 'ækvivalente' lande, offentliggjorde EIOPA en **udtalelse om beregning af koncerners solvens i forbindelse med ækvivalens**. I udtalelsen identificeres en række tilsynspraksisser for vurderingen af anerkendt egenkapital på koncernniveau, og det tilstræbes at sikre fælles procedurer og ensartede praksisser. Med hensyn til interne modeller afgav EIOPA ligeledes en rettidig **udtalelse om forberedelsen af anvendelsen af interne modeller**, som beskæftigede sig med tre områder, på hvilke forskelle ville føre til en inkonsekvent risikomodelering. Den vigtigste anbefaling i udtalelsen er, at de nationale kompetente myndigheder bør kræve, at risici i forbindelse med eksponeringer for statslig gæld i passende omfang medtages i interne modeller. EIOPA afholdt ligeledes **21 uddannelsesseminarer** om vigtige emner, som i samarbejde med nationale kompetente myndigheder blev identificeret som prioriterede indsatsområder for forberedelsen af anvendelsen af Solvens II.

EIOPA fortsatte sit arbejde med **tilsynshåndbogen** med det formål at opbygge en vifte af gode tilsynspraksisser på forskellige områder af Solvens II. Der blev i 2015 udarbejdet henstillinger for oprettelse af risikovurderingsrammer for tilsynsmyndighederne og disse myndigheders tilsyn med nøgleområder, herunder ledelse, vurdering af egenrisiko og solvens (ORSA), investeringspolitik, hensættelser i forbindelse med livs- og skadesforsikring samt interne modeller.

Der blev på basis af EIOPA's arbejde med at harmonisere indberetningskravene under Solvens II etableret infrastrukturen til at indsamle, forvalte, behandle og dele information. Den **første indsamling af soloenheders og koncerners årsregnskaber** fandt sted i forbindelse med den forberedende ordning af **EIOPA's centrale database**. Yderligere offentliggørelser af **rapporteringsklassificeringer tillader nu fuldstændig Solvens II-indberetning** og opfylder de yderligere krav fra Den Europæiske Centralbank, hvorved det sikres, at oplysninger leveres i det korrekte format og reducerer byrden på nationale kompetente myndigheder og branchen. EIOPA har ligeledes, med det formål at reducere indberetningsbyrden yderligere, navnlig for små og mellemstore virksomheder, udviklet værktøjet **Tool for Undertakings (TAU)**, der medtager anslået 1 200 virksomheder over hele EU.

Støtte til finansiel stabilitet

EIOPA videreudviklede sine teknikker og værktøjer, så den kunne gøre bedre brug af den tilgængelige information til beslutningstagere om nye udviklingstendenser og risici på markederne til støtte for finansielt tilsyn. Forebyggende tilsyn tager afsæt i en foregribelse af risici og sikring af, at der træffes foranstaltninger til at afbøde eller fjerne dem, og EIOPA fortsætter med at levere sine nøgleprodukter (f.eks. rapport om finansiell stabilitet og risikotavle) for at sikre, at centrale beslutningstagere har et omfattende overblik over risici og sårbarheder. I 2015 benyttede forsikringssektoren sig i stigende omfang af EIOPA's produkter som centrale referencer til vurdering af risici.

I overensstemmelse med forordningen gennemførte EIOPA også den første EU-dækkende **stresstest af arbejdsmarkedspensioner**. Formålet var at skaffe sig et samlet overblik over det forskelligartede landskab i Europa for arbejdsmarkedspensioner, teste faste ydelsers og hybride pensionsordningers modstandsdygtighed over for negative markedsscenarier og en længere levetid, identificere potentielle sårbarheder i faste bidragsordninger og afdække områder, der kræver yderligere tilsynsfokus. I øvelsen deltog 17 lande i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde med en væsentlig arbejdsmarkedspensionssektor, der har over 500 mio. EUR i aktiver. Resultaterne afslørede, at en langvarig periode med lave renter vil skabe betydelige udfordringer fremadrettet for arbejdsmarkedspensionskasser med ydelsesbaserede pensionsordninger (se informationsboks).

INFORMATIONSBOKS: Resultaterne af den første EU-stresstest af arbejdsmarkedspensioner

- En langvarig periode med lave renter vil skabe betydelige udfordringer fremadrettet for modstandsdygtigheden hos arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser med ydelsesbaserede pensionsordninger (se informationsboks).
- Arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser er relativt mere modstandsdygtige over for en stigende levealder end over for scenarier med negative markeder.
- Evnen til at absorbere disse påvirkninger afhænger stærkt af tidelementet for realisering af passiver og de afhjælpnings- og genopretningsmekanismer, der er indført i det enkelte land.
- Resultaterne af de anvendte alvorlige stress-scenarier afslører en række risici og sårbarheder, der kræver passende opmærksomhed fra arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser og tilsynsmyndigheder.

Sammendrag

I forsikringssektoren har vedvarende lave renter, der endog er faldet til niveauet under stresstest-scenariet i 2014, gjort tilsynsmæssige tiltag endnu mere presserende og øget behovet for et beredskab til håndtering af krisesituationer. EIOPA har i kølvandet heraf **aktivt fulgt op på stresstestens anbefalinger** ved at gå i dialog med de nationale kompetente myndigheder, med fokus på lande- og koncernspecifikke resultater af stresstesten og har øget forberedelserne til krisestyring. EIOPA har ligeledes offentliggjort en **udtalelse om sunde principper for kriseforebyggelse og krisestyring og nationale kompetente myndigheders villighed til at finde løsninger**. For at sikre, at ændringer i rammerne for kriseforebyggelse, krisestyring og kriseløsning bliver ensartede og tilstrækkelige, har EIOPA udarbejdet 14 principper, som de nationale kompetente myndigheder forventes at tage i betragtning. Denne udtalelse bidrager til skabelsen af et solidt og konvergent system for forebyggelse og styring af finansielle kriser i EU.

